TABOR

Sodelovanje s TVD Partizan

V krajevni skupnosti Tabor v občini Ljubljana Center si sicer prizadevajo za razmah rekreacijske telesnokulturne dejavnosti občanov, vendar jim to v celoti ne uspeva, kajti v njihovi KS živijo v pretežni večini upokojenci. Zato ni nič čudnega, da vlada zanimanje predvsem za kegljanje in balinanje, torej športni panogi, v katerih se lahko udejstvujejo tudi starejši občani.

Kljub temu pa je bilo le potrebno poskrbeti tudi za ostale občane. Ker krajevna skupnost nima nobene telovadnice, vključujejo občane s sodelovanjem TVD Partizan Tabor v redno rekreativno dejavnost, ki jo razvija to društvo. Tako se vedno več mlajših in starejših občanov ter tudi cele družine udeležuje vadbe v telovadnici na Taboru, kjer ima TVD Partizan organizirano vadbo po starostnih skupinah. Prav v letošnjem letu si uslužbenci KS Tabor še posebej prizadevajo, da bi čimveč občanov vključili v TVD Partizan.

Čeprav nimajo v KS poklicnega organizatorja rekreacije, so vendar prizadevanja uslužbencev usmerjena tudi na področje telesne kulture. Skupaj s TVD Partizan so pripravili na Taboru TRIM kabinet, uredili otroška igrišča, sedaj pa urejajo še balinišče. Trenutno si prizadevajo navezati tesnejše stike z organizacijami združenega dela v občini, da bi skupno pripravili načrt rekreacije ter program TRIM tekmovanj. Doslej so se TRIM tekmovanj, ki jih organizira telesnokulturna skupnost Ljubljana Center, udeleževali le posamezniki, sedaj pa se nameravajo tudi v ta tekmovanja vključevati redno.

Posebno skrb posveča krajevna skupnost otrokom iz socialno ogroženih družin, za katere vsako leto organizirajo smučarske izlete s smučarskim tečajem. Tako je tudi v letošnjih polletnih počitnicah veliko otrok obiskovalo smučarski tečaj in se tudi naučilo smučati. S to prakso nameravajo nadaljevati tudi v prihodnje.

V okviru njihove krajevne skupnosti so najaktivnejši taborniki, katerim so dali prostore za njihovo dejavnost. Udeležujejo se vseh taborniških tekmovanj, kjer so dosegli že več dobrih rezultatov.

Prav gotovo ne bi bilo prav, če ne bi povedali, da je pri KS Tabor najaktivnejši na telesnokulturnem področju Miodrag Doberlet-Vane, nekdanji nogometaš, ki še vedno aktivno sodeluje z NK Olimpija. V razgovoru je povedal:

»Ker je v naši krajevni skupnosti veliko upokojencev, se telesnokulturna dejavnost občanov ne more prav razmahniti. Zato tudi tako tesno sodelujemo s TVD Partizan, kjer imajo vsi občani možnost, da se redno telesnokulturno udejstvujejo.

Prav je, če povem, da organiziramo enkrat letno izlet na Vače, ki je pravzaprav TRIM izlet, saj mine dan, ki je namenjen le telesnokulturni dejavnosti, izredno plodno. Razmišljamo, da bi take izlete organizirali večkrat.«

Mimi Vončina

Od prometa do stanovanjskih težav

Na Taboru so nam povedali, da še vedno tečejo akcije za prometno preureditev, v katere se je vključilo veliko število krajanov, saj so najrazličneje prizadeti. Poleg krajanov sodelujejo pri tem tudi družbenopolitične organizacije, kot na primer Zveza komunistov, Zveza borcev pa tudi prometni strokovnjaki.

Socialno delo teče v povezavi s Centrom za socialno delo, tako da so občani v najkrajšem času deležni potrebne pomoči, pa naj gre za denarno pomoč (pred kratkim so ponovno podelili najpotrebnejšim enkratno pomoč za večji nakup), klic zdravnika, sprejem v dom upokojencev ali v bolnišnico. Ker veliko otrok čaka na prostor v vzgojnovarstvenem zavodu Ane Ziherl (več kot 50), se dogovarjajo o spremembi namembnosti bazena v tem otroškem vrtcu, če bi ta prostor preuredili, bi lahko sprejeli v varstvene oddelka vrtca dodatnih 40 otrok. Zelo težko pa je najti varstvo za dojenčke. V varstvo jih velikokrat sprejmejo starejše krajanke. Tako da bo prav na tem področju treba poiskati trajnejše rešitve, nam je povedala socialna delavka KS Tabor. Opozorila nas je tudi na to, da v pisarni krajevne skupnosti pomagajo pisati najrazličnejše prošnje, izpolnjujejo obrazce, poiščejo celo dimnikarja. To so sicer malenkosti, ki pa marsikomu preženejo grenkobo. Veliko težje pa je takrat, ko se krajani oglašajo s stanovanjskimi težavami, pričakujejo hitro rešitev, ki pa je ni mogoče najti.

N. S.

GRADIŠČE

Uspela proslava 8. marca – Dneva žena

Družbenopolitične organizacije v krajevni skupnosti Gradišče so tudi letos pripravile v počastitev mednarodnega dneva žensk vsebinsko kvalitetno proslavo. Operna hiša je bila polna, navzoči pa so z zanimanjem in priznanjem spremljali program, ki so ga izvajali cicibani VVZ Franceta Prešerna, učenci OŠ Majde Vrhovnik, dijaki gimnazije Ivana Cankarja, dijaki srednje ekonomske šole, pevski zbor Ljubljanske banke, skupina Nomenklatura, baletna skupina Lidije Sotlar in umetniki Nada Bavdaž, Polde Bibič, Ileana Bratuž-Kacjan, Andrej Jarc, Mila Kačič, Stane Koritnik, Tone Kuntner, Vida Levstik, Jože Stabej in Marjana Brecelj. Slavnostni govornik je bil Miloš Poljanšek in režiser proslave Igor Likar.

Za lepo doživetje se občanke krajevne skupnosti Gradišče vsem nastopajočim lepo zahvaljujejo.

AJDOVŠČINA

Otroci v kleti

Že prvega oktobra minulega leta je morala skupina otrok iz osnovne šole Prežihov Voranc zasesti kletne prostore v krajevni skupnosti Ajdovščina, ker so svoje učilnice posodili VVZ France Prešeren. Gre za 34 učencev četrtega razreda srbohrvaškega oddelka, ki se bodo 20. marca preselili v stare učilnice, enkrat maja, ko bo končan nov prizidek njihove šole pa se bodo preselili v nove učilnice.

Krajevne skupnosti potrebujejo programe in sredstva

Odbor za spremljanje uresničevanja družbenega dogovora o združevanju sredstev za dejavnost krajevnih skupnosti pri Medobčinskem svetu SZDL, je sklical posvet, ki naj bi pojasnil vzroke, zakaj nekatere organizacije še niso podpisale samoupravnih sporazumov o združevanju sredstev, in ugotovil kako se uresničuje dogovor.

Zagotovljena materialna osnova je nedvomno eden bistvenih pogojev za delovanje krajevnih skupnosti, pri čemer pa financiranje KS ne bi smelo potekati iz proračunskih okvirjev. Sedanji način zbiranja sredstev v večji meri temelji na prispevku TOZD, glede na število zaposlenih, ne da bi upoštevale čisti dohodek ali pa obseg potreb delavcev v določeni krajevni skupnosti. Tak način je, čeprav opravičljiv, vendarle sporen, saj so programi prirejeni finančnim sredstvom, namesto, da bi se finančna sredstva oblikovala v skladu s potrebami delavcev in danimi možnostmi. Zato je v prihodnje treba mnogo več pozornosti posvetiti planiranju razvoja krajevne skupnosti in pa zagotavljanju materialne osnove za uresničevanje zastavljenih nalog. Splošna ocena posveta pa je bila, da so delovni ljudje in občani kljub temu dokaj dobro sprejeli sedanji sistem financiranja krajevnih skupnosti. Družbeni dogovor o združevanju sredstev za dejavnost krajevnih skupnosti je do sedaj sklenilo že 97 odst. podpisnikov.

B. P.

STARA LJUBLJANA

Obnova Stare Ljubljane

Kultura nekega naroda se kaže tudi v ohranjanju zgodovine. Ta pa je mnogostranska. Ne samo v književnih in likovnih stvaritvah, v glasbeni ustvarjalnosti, v narodnih običajih in nošah; živo je prisotna tudi v arhitekturi, v zgodovinskih objektih, v znamenitih stavbah in hišah.

Stara Ljubljana je, še posebej po svoji arhitektonski zgodovini, prav gotovo najbolj dragocen del današnje slovenske metropole. To pa hkrati zavezuje (ne samo Staroljubljančane, pač pa vse meščene), da se njenim zgodovinskim posebnostim še posebej posvetijo. Žal, današnja podoba tega starega dela mesta ni takega značaja, da bi se meščani lahko postavljali z njo. Stara Ljubljana je več ali manj hudo zanemarjena in prej v sramoto kot v čast svojim prebivalcem.

Ugotovljeno je, da se je v preteklosti že obnovilo nekaj fasad starih pomembnih hiš, kar je zahtevalo ogromna sredstva, vendar prizadevanja niso prinesla željenih rezultatov. Stara Ljubljana ima številne stavbe, ki so spomeniško zaščitene. Ne brez vzroka. Marsikje, v teh zgodovinsko zaščitenih hišah, se pod zamočenimi ometi stropov skrivajo, če ne freske, pa vsaj dragocene figuracije, ki bi lahko pomenile dragoceno odkritje umetnosti nekega časa. Kljub vsemu, vse te stavbe, take kot so zdaj, predstavljajo le skrajno neurejena domovanja stanovalcev tega predela mesta, ki na kraju vsega lahko priznajo samo to, da se (kljub znamenitosti stavb, v katerih živijo) čutijo zapostavljene, odrinjene od tistega dela meščanov, ki živijo v udobno urejenih stanovanjih, v bio-kih in stolpnicah novejšega tipa.

Na KS Stare Ljubljane so povedali, da bodo z dosedanjo prakso obnavljanja zgolj fasad, v bodoče preknili. Načrtuje se postopna, vendar popolna prenova starega dela mesta, pri čemer so s zadovoljstvom dodali, da so trenutno za popolno prenovo, ne samo navzven, pač pa tudi navznoter, na vrsti tri hiše. Hiša na Starem trgu št. 6 ter hiši na Gornjem trgu, številka 9 in 11. — Kakšen bo končni rezultat teh prizadevanj, bo pokazala sama obnova; vendar krajani Stare Ljubljane torej lahko upamo in pričakujemo, da se bo obnova po tej poti tudi nadaljevala in da bo, vsaj v določenem času, tudi ta del Stare Ljubljane zaživel kot prijeten kotiček njenih prebivalcev, hkrati pa tudi kot pritegljiva atrakcija za izletnike in turiste, še posebej za tiste, ki jih zanima zgodovina in stara umetnost tudi iz arhitektonske plati.

MARTA GROM

Za boljšo preskrbo občanov

S kmetijsko problematiko se v Ljubljani nismo dovolj ukvarjali. Razlog za to je bil verjetno v razmeroma majhni udeležbi kmetijstva v gospodarski strukturi Ljubljane in majhnem deležu kmetijskega prebivalstva. Delež kmetijske dejavnosti v družbenem proizvodu je le 1,8 odstotka. V zadnjih letih opažamo, da je kmetijstvo še posebej zaostajalo za razvojem ostalega gospodarstva in tudi naraščajočimi potrebami mesta po kmetijskih pridelkih.

Tržni viški, ki jih proizvaja kmetijstvo v Ljubljanskih obtinah, pokrivajo le naslednji delež potreb Lubljane po posameznih kmetijskih pridelkih: svežega mesa vseh vrst proizvedemo za skoraj tričetrt vseh potreb, jajc za 20 odstotkov, zelenjave in vrtnin okoli polovico, mleka približno 60 odstotkov, pri sadju pa lahko ugotovimo, da je le 3 odstotke pokritih potreb mesta iz kmetijske proizvodnje območja ljubljanskih občin. Če pogledamo podatke za regijo, vidimo, da kmetijstvo ljubljanske regije pokrije potrebe Ljubljane po mesu in mleku, ostalo pa ostaja še vedno kritično.

Z ozirom na pomembnost letne kmetijske proizvodnje v tekoči preskrbi mesta še posebno pa v slučaju izrednih razmer, je potrebno, da v sklop kompletnega razreševanja problematike preskrbe vključimo načrtnejše razreševanje celotne kmetijske proizvodnje na območju Ljubljane.

V srednjeročnem obdobju družbenoekonomskega razvoja Ljubljane bo zato potrebno veliko naporov, da dosežemo sanacijo in modernizacijo tako zasebnega kot tudi družbenega sektorja kmetijstva.

Družbeni obrati, zlasti govedorejski, so zaradi gospodarskih razmer in politike cen v zadnjih desetih letih v zelo slabem položaju, saj imajo zastarela osnovna sredstva in zato nerentabilno proizvodnjo. Poznana so nam prizadevanja posebnega koordinacijskega odbora, ki si prizadeva za sanacijo mlečne proizvodnje na družbenih obratih, vendar lahko že sedaj ugotavljamo, da to ne bo rešitev na daljši rok.

Vložena investicijska sredstva za proizvodne objekte, mehanizacijo in napori kmetijske pospeševalne službe so rodili nekaj uspehov v privatnem sektorju, kjer pa še vedno ostaja vprašanje ali bodo le občinski skladi pospeševali zasebno kmetijstvo, ali pa bo formirana v Ljubljani kmetijska interesna skupnost, ki bi poleg občin vključevala še vse ostale neposredno zainteresirane za razvoj kmetijstva (gozdno gospodarstvo, predelovalna industrija, kmetijske zemljiške skupnosti, trgovina in dr.), ki bodo tudi pomagali kmetijstvu.

V srednjeročnem planu razvoja moramo zato čimprej izdelati prostorske plane in razmejiti zemljišča za kmetijstvo in za stanovanjsko gradnjo ter drugo. Neurejeno prostorsko planiranje je vplivalo na močno urbanizacijo v okolici Ljubljane, ki ni bila povsem načrtna in smo tako odvzeli kmetijstvu delež najboljših zemljišč. Prostorski plan so izdelali preteklo leto le v občini Moste-Polje.

B. Č.

pogosto jih srečamo

Živi s krajevno skupnostjo

Ludvik Kreč — 10 let uspešnega dela v krajevni skupnosti. Ime Ludvika Kreča, tajnika krajevne skupnosti Stari Vodmat, je tesno povezano z razvojem našega kraja; petnajstega aprila pred desetimi leti je prevzel to svoje delovno mesto. Takrat je bil Vodmat še v gradnji in na prostoru, kjer je danes samopostrežna trgovina, so v hlevu še mukale krave, krajevna skupnost je komaj zaživela, med političnimi organizacijami pa je bila najbolj aktivna Zveza borcev.

In danes: prostori krajevne skupnosti Stari Vodmat, Potrčeva 12, marca 1977; Ludvik Kreč, naš znanec, s katerim se pogosto srečujemo, v tej krajevni skupnosti že 12 let. On pa preprosto pravi: »Da, tu sem res že več kot deset let.«

Delovni dan, uokvirjen v obkajno dopoldne med sedmo in drugo popoldansko uro je že zdavnaj naokoli in zunaj, na ulici, se zlagoma umirja vrvež, ki se je bil pred pol ure, pred uro, z vso svojo silovitostjo zlil na pločnike in ceste.

A njegov delovni dan, kot pripoveduje Ludvik Kreč, tudi danes, kdo ve kolikokrat že, takole ob treh popoldne, še ni zaključen. Ob petih bo seja pripravljalnega odbora za organizacijo proslave 40-letnice formiranja KPS in drugih jubilejev v tem letu; ob šestih bo seja delegacije krajevne skupnosti, kjer se bodo dogovarjali o stališčih v zvezi z gradivom za prihodnjo sejo občinske skupščine...

Toda pomudimo se za začetek, čisto na hitro pri načrtih letošnjega, kot ga je označil »izredno živahnega in vročega poletja«. »Smo tik pred pričetkom gradnje telovadnice pri Šoli dr. Jožeta Potrča, ko počasi pripravlja pogoje za celodnevni pouk; hkrati so sredi največjih priprav za prizidek k obstoječemu vrtcu, ki ima v varstvu 200 otrok, iz drugega samoprispevka pa bodo to zmogljivost povečali za 120 otrok.

Vzporedno z obojim pa teko, pripoveduje, tudi priprave za uresničitev zazidalnega načrta CS/I Vodmat, zgradili bodo dva velika stanovanjska bloka, pri čemer je pomembno omeniti, da bodo pri tem načrtovanju ustrezno mesto namenili tudi potrošniškemu svetu. Znano je namreč, da kot marsikje drugod po Ljubljani, tudi tu nimajo dovolj storitvenih obrtnikov in ne primerne trgovske mreže.

Krajevna skupnost Stari Vodmat, za katero je med drugim značilno, da je obenem tudi matična KS osrednje slovenske medicinske ustanove — Kliničnega centra in vrste drugih bolnišnic ima razmeroma veliko zelenih površin. In krajani si prizadevajo, pripoveduje, da bi jih ohranili čim lepše, čimbolj prijetne. Tako bodo tudi letos, zdaj že osmič zapovrstjo, predvidoma še do konca tega meseca, organizirali »veliko očiščevalno akcijo«.

Prej smo bolj mimogrede omenili »njihov« Klinični center. Toda, ali je res »njihov«? V KC je zaposlenih vseč kot 5000 ljudi, tu se zdravi okoli 4000 bolnikov. V tej krajevni skupnosti živi okoli 4000 prebivalcev... In skupnih vprašanj ali pa takih, ki »vlečejo vsak na svojo stran«, je seveda na takem, razmeroma majhnem prostoru veliko. Sodelovanje med krajani in KC (ali narobe), je vsekakor še premajhno.

Ta čas denimo, teko v krajevni skupnosti »intenzivne razprave«, kako bi 8 stanovanjskih zgradb priključili na toplovodno omrežje, 6 betonskih montažnih blokov in dve veliki stanovanjski hiši, med njimi tudi znameniti »Meksiko« od koder štrli v zrak pravcato morje dimnih tulijav, prav v neposredni soseščini bolnišnice.

Načrtov, podatkov, številk, zapisnikov in poročil je že za celo kopico. Veliko bi lahko povedali o uspešnih družbenih organizacijah in društvih, o prizadevni mladini in taborniki... In marsikatero pikro bi bilo mogoče nasloviti na obotavljivo uvajanje stanovanjske samouprave, (tudi v tej krajevni skupnosti), ki po eni plati ni sistemsko še dovolj dodelana, po drugi pa številni hišni sveti ne izrabljajo vseh možnosti, ki jim jo ponujata zakonodaja in strokovne službe. Tako neupravičene kritike, naslovljene na slednje, velikokrat opravičujejo »lastno lagodnost«.

D. B.

razpravljamo o osnutkih in predlogih

Izgradnja nove ceste ob železnici v odseku Delavski dom–Trg MDB

Misel o novi cesti ob železnici ni nova. Datira iz leta 1967, vendar je bila tedanja obdelava zgolj prostorska in urbanistična in ni vsebovala tehnične in ekonomske obdelave.

V okviru idejnih projektov za ceste 10-letnega programa je bila izdelana v letih 1974—1976 tudi Prešernova cesta v treh variantah vključno z novo cesto ob železnici. Stališča in predlogi zborov občanov ob javni razpravi in stališče skupščine občine Vič-Rudnik v letu 1976, da se namesto podvoza na Tobačni ulici prouči podvoz na Erjavčevi ulici so vnesla v proučevanje nove razmere. Doslej prometno med tremi rešitvami najslabša rešitev nove ceste ob železnici je ob podrobnejši proučitvi in ob upoštevanju v javni razpravi izrečenih argumentov postala realno najustreznejša v vseh pogledih.

Lega nove ceste ob železnici:

Nova cesta ob železnici poteka na mejah zaključenih urbanističnih ambientov in namembnosti v prostoru in sicer:

— na robu obstoječe zazidave mestnega središča in Vrtače na vzhodu

— na robu zelenih parkovnih in rekreacijskih površin na zahodu

— na robu proizvodnih površin Tobačne tovarne in stanovanjskih površin Vrtače na jugu.

Potek novega odseka zahodne obodne ceste mestnega središča — tako funkcijo ima po Generalnem planu Ljubljane iz leta 1976 — je torej dosleden na mejah in robovih zaključenih dejavnosti, kar predstavlja **optimalno funkcionalno in prostorsko rešitev.**

Funkcija nove ceste ob železnici in profil ceste:

Po Generalnem planu urbanističnega razvoja Ljubljane je nova cesta ob železnici primarna mestna cesta. Cesta je štiripasovna s tremi semaforiziranimi križišči in cestnim nadvozom nad poglobljeno Erjavčevo cesto. Nova cesta nima nivojskih prečnih zvez, vsi podhodi so izven nivojski.

Nekateri socialno ekološki efekti (primerjava):

Nova cesta ob železnici	Prešernova—Levstikova
1. 280 prebivalcev prizadetih od prometa, hrupa in onesnaženja	1. 1626 prizadetih prebivalcev od prometa, hrupa in onesnaženja
2. 110 tekočih metrov fasad javnih objektov prizadetih od prometa, hrupa, onesnaženja	2. 1024 tekočih metrov fasad javnih objektov prizadetih od prometa, hrupa, onesnaženja
3. možna postopna funkcionalna prekvalifikacija individualnih objektov vzdolž ceste	3. potrebna postopna funkcionalna prekvalifikacija večjih stanovanjskih in javnih objektov vzdolž obeh cest
4. ni tranzitnega prometa v območju ampak le lokalni	4. območje seka tranzitni promet
5. predel je prometni žep z lokalnim prometom	5. lokalni in tranzitni promet se mešata
6. 3 semaforska križišča = najmanjši hrup in onesnaženje zraka (start in stanje vozil)	6. 10 semaforskih križišč = največji hrup in onesnaženje zraka (start in stanje vozil)
7. obstoječa zaščitena Prešernova cesta je mirna cesta	7. obstoječa zaščitena cesta je prometna, hrupna, onesnažena
8. Krajevna skupnost Gradišče postaja enoten zaokroženje zraka (start in stanje vozil)	8. Krajevna skupnost Gradišče ostane fizično in prometno deljen tranzitni teritorij

Primerjava investicijskih stroškov:
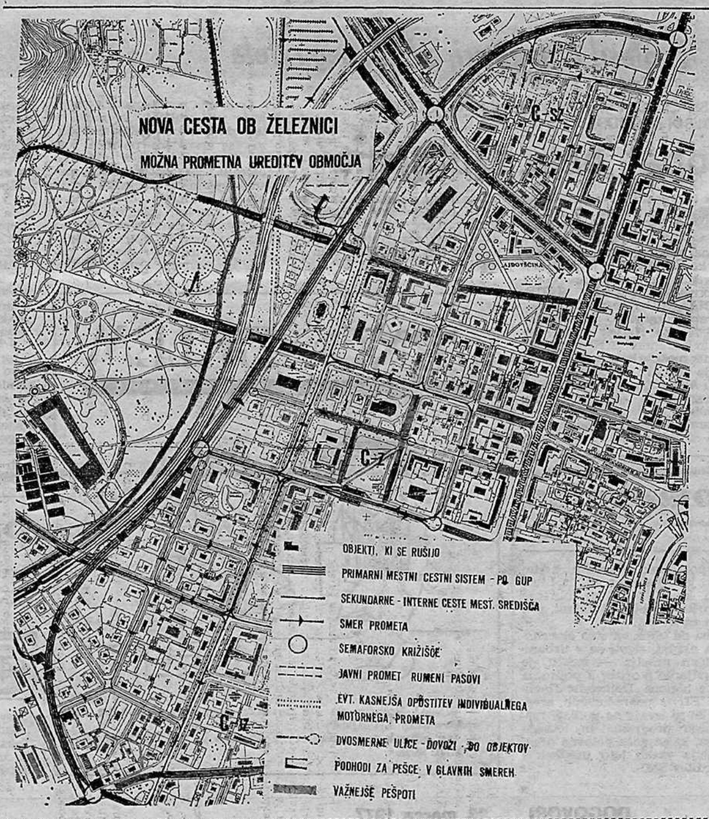
	Prešernova/ Levstikova	4 pasovnica ob železnici	podvoz na Erjavčevi
A Cestogradnja	14.438.000.—	21.020.000.—	8.247.000.—
B Ostala dela	48.938.000.—	36.257.000.—	24.821.000.—
C Podvoz na Erjavčevi	33.068.000.—	33.068.000.—	
D Nepredvidena dela	9.644.000.—	9.034.000.—	
E Ostali stroški	26.214.000.—	41.066.000.—	
Podražitve	19.289.000.—	18.069.000.—	
SKUPAJ:	151.591.000.—	156.513.000.—	